

No:14

1/2007
6. VSK.
22.3.2007

A G O N
POHJOINEN FILOSOFIYHDISTYS RY.
NORDLIGA FILOSOFISÄLLSKAPET RF.
NORTHERN PHILOSOPHERS

A

Matkalla Shanghaissa ja Beijingissä

Petri Koikkalainen s.4

Nemesis - Teodicé

Ola Byfält s.8

Kannus mielipidepalsta

Zoon Politikon s.9

Kohti lyyristä veljeyttä

AGON haastattelee s.10

Reetorin kuulustelu tentissä: Jorma Laitinen

s.12

Näkökohtia työpaikkakiusaamiseen

Jorma Laitinen s.14

AGONin rekisteröinnistä ja sääntömuutoksesta

Seppo I Sotasaari s.16

G

O

N

Päätoimittaja
Niilo Nikkonen
Toimituksen osoite:
Kittiläntie 4690
97310 PATOKOSKI

AGON 14 toimituskunta:
Niilo Nikkonen
Mika Luoma-aho
Seppo I Sotasaari

Taitto:
Niilo Nikkonen
Kuvat:
NN-arkisto, ellei toisin mainita

AGON numero 14
6. vuosikerta
Ilmestyy neljä kertaa vuodessa.
Kustantaja:
AGON Pohjoinen filosofi-
yhdistys ry.

Paino:
Lapin yliopistopaino
ROVANIEMI

AGON Pohjoinen filosofiyhdistys
Lapin yliopisto
PL 122
ROVANIEMI
Puheenjohtaja:
Mika Luoma-aho
filosofiyhdistys.agon@gmail.com
Sihteeri:
Katja Arstio
Katja.Arstio@ulapland.fi
Rahastonhoitaja/jäsenrekisteri:
Niilo Nikkonen
niilo.nikkonen@nic.fi

AGON on saanut alkunsa
vuonna 2001 Lapin yliopistossa
filosofiaa opiskelleiden viisauden
rakastajien yhteenliittymänä.
AGONin tarkoitus on edistää
filosofian harrastusta pohjoisessa
ja saada filosofia tutkintoaineeksi
Lapin yliopistossa.

JÄSENMAKSUT 2007
Jäsenmaksu 15,- euroa
Opiskelijat, työttömät ja muut
vähävaraiset 10,- euroa
Kannatusjäsenyys 15,- euroa

Vuosikerta yhteisöille 30,- euroa

AGON Pohjoinen filosofiyhdistys
Pohjolan Osuuspankki (POP)
564050-23533
Ulkomailta maksettaessa:
F10756405020003533

Jäsenhakemuksen voi jättää pu-
heenjohtajalle sähköpostilla.
filosofiyhdistys.agon@gmail.com
tai: agon@ulapland.fi

Osoitteenmuutokset jäsenrekiste-
rin pitäjälle.

<http://www.ulapland.fi/home/agon>
<http://www.filosofiaperennis.org>
<http://www.filosofianopiskelijat.org>

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Mika Luoma-aho

Iisakille kirkko ja Agonille ry

Ehkä jälkimmäiseen ei mennyt neljäkymmentä vuotta, mutta hiljaa ja huolella senkin eteen töitä tehtiin. Urakka alkoi jo ennen omaa kauttani puheenjohtajana, mutta allekirjoittaneenkin nuijimana on tehty kovasti töitä, että pohjoiset filosofit pääsisivät yhdistysrekisteriin. Ja siellä me nyt olemme!

Rekisterissä on kohdallamme myös erinomaisen hyvät säännöt. Niiden laatimisesta kiitän koko hallitusta ja tilintarkastajaamme Seppo I. Sotasaarta. Minulla on ollut etuoikeus osallistua lukuisiin keskusteluihin eri pykälistä, niiden sanamuodoista, sanamuotojen taustalla olevista intentioista, normien mahdollisista seurauksista ja koko tekemisen geististä. Emmehän nimittäin ole puhuneet pelkästä rekisteriviranomaiselle lähetettävään hakemukseen liitettävästä asiakirjasta, vaan siitä mikä Agon on ja miten me agonilaiset haluamme sen toimivan.

Agonin seuraava haaste on avata toimintansa yliopistoyhteisön ulkopuolelle ja viedä filosofia sinne, missä ihmiset ovat. Geist meitä tässä auttakoon.

Kuva: Lapin yliopisto

KUTSU VUOSIKOKOUKSEEN

AGONin vuosikokous pidetään 25.4.2007 klo 17:00 alkaen Lapin yliopistolla ravintola FELLissä.
Esillä sääntömääräiset asiat.

AGON Pohjoinen filosofiyhdistys ry.
AGON Nordliga filosofisällskapet rf.

Tämä lehti olisi voinut ilmestyä ennen eduskuntavaaleja, mutta AGON on puoluepoliittisesti sitoutumaton ja parempi niin. Muutamat viime viikot ovat saaneet verenpaineen nousemaan, kun puheet ovat puoluekannasta riippumatta niin tyhjänpäiväistä tuulen pieksentää. Todelliset ongelmat ovat niin suuria, ettei kukaan edes uskalla julkisesti niistä puhua. Vaalimainosten sensurointihalukkuus oli jotakin hyvin säälittävää. Mainokset olivat yleensä värittömiä ja tylsiä, mutta kaksi mainosta sai minut nauramaan hervottomasti... voit rauhassa arvailla mitkä :)

Hyvinvointiyhteiskuntaa vaivaa pahoinvointi. Se näkyy mm. itsemurhatilastoissa erityisesti vanhusten itsemurhina. Ilmiö ei ole vain suomalainen vaan yleisemminkin länsimainen. Monissa kehittyvissä maissa kuolla luonnollisesti ennen vanhuutta esimerkiksi nälkään, janoon, malariaan jne. Suomessa nuoret miehet ovat ahkerimpia oman henkensä riistämässä, mutta vanhus kuolee oman käden kautta jo joka toinen päivä.

Viime itsenäisyyspäivän paraatissa Jyväskylässä sotaveteraani nousi kunniakatso-
mosta ja heittäytyi ohi ajavan panssarivaunun alle. Silminnäkijöiden mukaan hän sanoi: **“Ei tuollaisia saisi enää olla!”** Tuosta veteraanista tuli rauhan marttyyri. Samalla teko osoittaa mitä suurinta pahoinvointia ja epätoivoa tulevaisuuden suhteen.

Raaka talousajattelu mitätöi ihmisen, eläimen, muun luonnon. Puhutaan luonnonvaroista kuin pankkitilistä. Eläin- ja kasvilajit ovat rahassa arvioitavia hyödykkeitä. YLE siteeraa 17.3 nettiuutisissaan AFP:n uutista, joka kertoo G-8 maiden ja viiden suuren kehittyvän maan suunnittelema tutkimuksesta: “Tarkoituksena on selvittää luonnon monimuotoisuuden tuoma globaali taloushyöty verrattuna sen säilyttämisen vaatimiin sijoituksiin sekä lajien sukupuuttoista koituvat kustannukset.”

Siinäpä pohdittavaa tulevalle eduskunnalle ja meille kansalaisille.

AJANKOHTAISTA

AGON palkitsee

Lukuvuoden 2006 - 2007 parhaan filosofian proseminaariryön

Kirjoitus julkaistaan syksyn numerossa.
AGONin kirjoitukset merkitään myös kotimaiseen
ARTO artikkelitietokantaan.

KERÄÄ SUORITUSMERKINTÖJÄ

AGONiin kirjoittaminen voi hyödyttää myös opintojasi.
Voit muokata erilaisia seminaaritekstejäsi artikkelimuotoon. Voit kirjoittaa kirja-arvosteluja/-esittelyjä ym. filosofiaan liittyvää. Voit saada suoritusmerkintöjä opintokirjaasi (sovittava erikseen opettajan kanssa).

Keskustelutilaisuudetkin hyödyttävät opintojasi. Alustuspuheenvuoro voi oikeuttaa suoritusmerkintään oppiaineesta riippuen. Esseen kirjoittaminen alustusaiheesta voi oikeuttaa suoritusmerkintään. (sovittava erikseen opettajan kanssa).

KIRJAESITTELY

Niilo Nikkonen

Quintus Tullius Cicero et al.

Aura popularis eli kuinka vaalit voitetaan

Tammi Olympos-sarja Helsinki 2007 131s.
ISBN 978-951-31-3811-0
Suom. Laura Lahdensuu ja Ari Saastamoinen

Tämä pieni kirja on varmaan kulunut hyvien poliitikkojemme kätösissä heidän etsiessään keinoja päästä paistattelemaan kansan suosioon. Teoksessa selvennetään roomalaista vaalitapaa ja Rooman poliittista käytäntöä. Kirjan pääosa on Ciceron kirjoittama vaaliopas veljelleen. Kommentaarikirjallisuutta valotetaan omana lajityyppinään myös kiitettävästi. Hauskinta luettavaa ovat Pompejin raunioista löydetty vaalimainokset. Niistä voidaan nähdä kuinka omaa ehdokasta on keuhuttu ja kehotettu äänestämään. Ei ammattiliittojen vaalimainonta mitään uutta ole, sillä jo kaksituhatta vuotta sitten ovat eri ammattiryhmät julistaneet omien ehdokkaitensa puolesta. Ammatteja on baarityöistä nahkureihin ja ovimattojen kutojista pyykkäreihin. Mikä mielenkiintoisinta, niin nukkuvat kannattavat omaa ehdokastaan, samoin myöhään ryypiskelevät ja näpistelijät!

Tuskin kukaan voi matkustaa nyky-Kiinaan ilman ennakkokäsityksiä. Maan myrskyisä menneisyys yhdistettynä sen nykyiseen taloudelliseen menestykseen ja maan poliittisia oloja koskeviin kysymyksiin luovat yhtälön, joka ei ratkea helpolla.

Myös maassa vierailteiden vaikutelmat poikkeavat rajusti toisistaan. Eräs tuttavani koki Beijingin jonkinlaiseksi ulkoilmavankilaksi, jossa television katsominen hotellihuoneessa oli järkevintä mahdollista puuhaa. Itse viihdyin kaupungilla paremmin. Tuttavaniikin tosin myönsi, että tavalliset kiinalaiset vaikuttivat ystävällisiltä ihmisiltä.

Matkustin viime vuoden lokakuussa vajaan viikon verran Kiinassa. Tutustuimme Shanghaissa sijaitsevaan Fudan-yliopistoon sekä beijingläiseen Renmin- eli Kansan yliopistoon. Myös matkakumppanini Juha Karhu ja Harri Malinen olivat Lapin yliopistosta.

Lyhyen matkan jälkeen pää oli täynnä vaikutelmia – siinä määrin, että niiden vallitessa jopa lupasin laatia AGON-lehteen Kiinaa koskevan kirjoituksen. Välineitä vaikutelmien analysointiin minulla kuitenkin on vähemmän. Jos maa on vieras, voi sitä käsittelevien kirjojen lukemisella selvittää itselleen nopeastikin joitakin asioita, mutta varsinaisesta asiantuntemuksesta on turha haaveilla. Kirjoitukseni siis kertokoon ennemmin Kiinan herättämistä ajatuksista kuin itse Kiinasta.

Akateemista avoimuutta

Kiinalaisissa yliopistoissa hämmästyttävät ne valtavat panostukset, joita laitosten kehittämiseen ja rakennuksiin on tehty viime vuosina. Kampusten pilvenpiirtäjäarkkitehtuuri on kuin suoraan keskustan liikekortteleista, ja pinnat kiiltävät uutuuttaan. Esimerkiksi yhteiskuntatieteiden tai filosofian kaltaisissa oppiaineissa on yleensä kymmeniä opettajia kussakin. Aineiden sisällä voi olla linjoja, joissa erikoistutaan esimerkiksi marxilaiseen perinteeseen tai länsimaiseen ajatteluun. Opiskelijamäärillä mitattuna hyvät kiinalaiset yliopistot ovat suunnilleen Oulun ja Helsingin yliopiston välissä, ja ulkomaisen vaihdon määrä kasvaa koko ajan. Ei ole mikään ihme, että hyvin monet ulkomaiset yliopistot ovat kiinnostuneita yhteistyöstä kiinalaisten kanssa.

Monet kiinalaistutkijat ovat vierailleet amerikkalaisissa tai eurooppalaisissa yliopistoissa, ja eräillä heistä on myös sivutoimisia kiinnityksiä ulkomaisiin yliopistoihin. Myös tunnettujen ulkomaisten professorien vierailuluennot ovat tavallisia. Esimerkiksi Renmin-yliopiston oikeustieteellinen kirjasto sisälsi melko laajasti ulkomaista, erityisesti englanninkielistä ajankohtaista tutkimuskirjallisuutta.

Politiikkaan tai talouteen liittyvien käsitteiden länsimaiset tulkinnat ovat siis tuttuja kiinalaisille alan tutkijoille. Kirjastojen ja opetuksen kautta ne avautunevat ainakin jossain määrin myös opiskelijoille. Esimerkiksi politiikan ja filosofian laitosten verkkosivuilta on suoria linkkejä johtavien länsimaisten laitosten vastaaville sivuille, joissa länsimainen järjestelmä ja sitä koskeva tutkimus ovat tietysti avoimesti esillä.

Kiinalaisten yliopistoihmisten kanssa oli yllättävän helppoa ja miellyttävää keskustella. He ovat kohteliaita, mutta eivät kovinkaan muodollisia, ja keskustelu eteni helposti esimerkiksi kansainvälisen tai kiinalaisen politiikan tapahtumiin.

Lounaalla beijingläisten taloustieteilijöiden kanssa puhuimme kaikkia yliopisto-opettajia kiinnostavasta aiheesta: työskentelyolosuhteistamme ja työhön liittyvistä erilaisista velvollisuuksista. Kerroin vieressäni istuneelle nuorelle professori Lu'lle uudesta suomalaisesta palkkausjärjestelmästä, jossa opettajien ansiot määrättyvät yhä enemmän henkilökohtaisen suoriutumisen perusteella. Hänen analyysinsä oli pian valmis: ”Keskushallintonne kannalta se voi tuottaa joitain hyvältä näyttäviä tuloksia, mutta paikallistasolla saatte myös ongelmia”.

Kiinalainen näkökulma

Kiinassa oppineet ovat perinteisesti etuoikeutettuja. Englanninkielen taito on edelleen melko harvinainen varttuneemmilla tutkijoillakin, mutta vieraskielisiä tieteellisiä lähteitä näytti yliopistoissa olevan melko hyvin saatavilla. Lisäksi maa vaikuttaa olevan aidosti innostunut erilaisista kokeiluista ja uutuuksista: koulutettujen asiantuntijoiden tuleekin kerätä tietoa eri puolilta maailmaa, jotta sitä voitaisiin kokeilla ja soveltaa paikallisissa olosuhteissa.

Kiinassa ei silti olla lähelläkään demokratiaa, vapaata tiedonvälitystä tai oikeusvaltiota, jos asiaa katsotaan esimerkiksi suomalaisesta perspektiivistä. Tämän mielestäni täysin kiistämättömän eron myöntävät varmasti monet kiinalaisetkin. Paljon vaikeampaa voisi olla saada heiltä hyväksyntää sille, että länsimainen näkökulma asian tarkasteluun olisi ilman muuta kiinalaista parempi.

Renmin-yliopiston upouuden oikeustieteellisen tiedekunnan aulaa hallitsee viisi isoa symbolikuvaa, jotka kuvaavat oikeudellisen ajattelun suuria historiallisia perinteitä. Niihin kuuluu roomalainen oikeus, joka muodostaa eurooppalaisen oikeusajattelun perustan, mutta yhtä ar-

Moderni Kiina: korkokenkiin ja kansanarmeijan univormuun sonnustautunut opiskelija selaa vauhdissa kännykkää lähellä Renmin-yliopiston taloustieteen laitoksen sisäänkäyntiä.

vokkaalla paikalla on pari tuhatta vuotta vanha kiinalainen oikeus.

Paikallisiin olosuhteisiin soveltaminen – tai paremmin asioiden näkeminen kiinalaisesta näkökulmasta – on muutenkin vallitseva teema. Maassa julkaistuissa englanninkielisissä lehdissä puhuttiin lähes päivittäin demokratian, ihmisoikeuksien tai ympäristönsuojelun edistämisestä tai doping-ongelman torjunnasta, mutta asioiden saamat tulkinnat voivat poiketa länsimaisista.

Kiinalaisille oikeus tai kansanvalta on jotain sellaista, jota ei voi jäännöksettömästi analysoida eurooppalaisen ajattelun välineillä. Emmehän tuomitse kiinalaista ruokaakaan siksi, ettei sen maku tai ulkonäkö vastaa ranskalaisen keittiön standardeja. Kulttuuriset konfliktit kiinalaisten ja länsimaalaisten välillä liittyvät usein juuri tämänkaltaisiin asetelmiin.

Linda Jakobson kuvaa mainiossa Kiina-kirjassaan *Miljoona totuutta*, kuinka kiinalainen työntekijä ei kavahda mitään yhtä paljon kuin ”rasistista” ulkomaalaista poma, jolle eurooppalaiset arvot ja toimintatavat edustavat maailmanhistorian kiistatonta huippua. Suomalaistyöntekijöiden sivistyneisyys ja tieto kulttuurieroista eivät saa

Jakobsonilta kehuja. Kiinalaistenkin joukosta tosin löytyy monia, joille oman kulttuurin ylemmyys on kyseenalais-tamaton tosiseikka.

Valikoitu tieto

Kaikki Kiinassa matkustavat ulkomaalaiset, samoin kuin luultavasti kiinalaistenkin suuri enemmistö, tietävät hallituksen rajoittavan tiedonvälitystä. Tämä saa matkailijan kiinnittämään asiaan erityistä huomiota. Kiinalaiset viranomaiset taas ymmärtävät, että matkailija reagoi juuri näin.

Esimerkiksi valtion julkaisema englanninkielinen *China Daily* vaikuttaa aivan tarkoituksellisestikin käsittelevän niitä aiheita, joihin ulkomaisten kritiikki yleensä kohdistuu: ihmisoikeuksien ja demokratian puutetta, ympäristöongelmia ja korruptiota. Kirjoituksia luonnehtii usein virallinen optimismi: ongelmia esiintyy, mutta ne on tunnistettu ja ratkaisuja etsitään. Monesti tämä voi tietenkin olla totuudenmukainen kuvaus asioista.

Lehdistönvapauden ja poliittisten vapauksien puuttuessa monet ongelmat jäänevät kuitenkin raportoimatta tai

ne kuvaillaan hallitukselle mahdollisimman edullisella tavalla. Esimerkiksi Taiwanin liittyvä uutisointi on ilmeisesti harvoin reaaliaikaista, koska viranomaisten on tarkastettava arkaluontoisia aiheita koskettelevat kirjoitukset huolellisesti etukäteen.

Englanninkielisiä lehtiä tai tv-kanavia (esimerkiksi CNN) seurattaessa päällimmäiset vaikutelmat eivät kuitenkaan liity sensuuriin vaan siihen, kuinka ”länsimainen” Kiinassa näkyvä mediakenttä monessa suhteessa on. Pysyin vaivattomasti selvillä monista maailmanpolitiikan kriiseistä, esimerkiksi Irakin tilanteesta ja Pohjois-Korean ohjusuhittelusta. Samoin pysyin informoituna monista urheilun, pop-musiikin ja muun globaalien viihdeteollisuuden uusimmista tapahtumista.

Vaikutelma on oikeastaan paradoksaalinen: totalitaristiseksiin haukutussa järjestelmässä käytetään samanlaisia symboleja, tunnusmelodioita ja aiheita kuin vapaaksi kehitettyä länsimaisessa tiedonvälityksessämme. Mistä me vapaassa lännessä voimme tietää, mitä meille ei kerrota? Vapaan ja riippumattoman median mahdollisuudet perustuvat kai siihen, että kaikkialla politiikan ja talouden takapihujen kaivelua ei nimenomaisesti ole säädetty rikokseksi. Mikään ei toisaalta takaa sitä, että kellään riittäisi jatkuvasti kiinnostusta tai välineitä tähän epäsuositun ja vaivalloiseen puuhaan.

Euroopassa eräs matkaviikkoni pääuutisista oli venäläisen toimittajan ja kansalaisaktivistin Anna Politkovskan murha. Vaikka en voi olla asiasta varma, minusta tuntuu, että Kiinan englanninkielisissä lehdissä tai tv-uutisissa siitä ei kerrota mitään. Ehkä tapaus oli sijoitettu pikku-uutiseksi sisäsivuille tai se oli vielä muokattavana julkaistavaksi sopivaan muotoon.

Kiinalaisten jatkuvasti lisääntyvät kontaktit ulkomaille ja ulkomaalaisiin kuitenkin tarkoittavat, että minkään esimerkiksi läntistä politiikkaa koskevan tiedon pääsyä maahan ei voi kokonaan estää. Internetistäkin löytyy varmasti kiertoteitä aihepiireihin, joihin perehtymistä Kiinan hallitus haluaa rajoittaa. Niiden löytäminen voi tietysti vaatia aikaa tai kielitaitoa. Nykyaikaisen sensuurin päätavoitteena ei liene yksittäisten tietojen pimittäminen, vaan yleisen poliittisen mielipiteen hallinta, jonka kanavana toimivat suuret joukkotiedotusvälineet. Tässä suhteessa ero länteen saattaa olla joissain suhteissa pienempi kuin ennalta olettaisi. Rajoitetun tiedonvälityksen oloissa esimerkiksi akateemiselle osajulkisuudelle voidaan ”turvalisesti” sallia enemmän vapautta asioiden käsittelyssä kuin joillekin muille.

Lentomatalla Pekingistä Helsinkiin luin *Frontiers of Law in China* -nimistä tasokkaalta vaikuttavaa oikeustieteellistä aikakauskirjaa. Sen artikkelit ovat pääasiassa englanninnoksia alunperin kiinaksi julkaistuista tieteellisistä artikkeleista. Renmin-yliopiston professorit Zeng ja Ma valaisivat kiinnostavasti perinteistä kiinalaista oikeuskäsitystä ja vaikeuksia ymmärtää sitä modernin oikeuden kautta. Toisessa artikkelissa samaisen hallintoakin melko lähellä olevan yliopiston professori Chen käsitteli hyvin kriittisesti kuolemanrangaistusta, joka tunnetusti edelleen kuuluu maan oikeusjärjestykseen. Chen päätti artikkelin-

sa huutomerkkein vahvistettuihin lauseisiin, joiden sisältö sai jälleen kerran pohtimaan Kiinan moniselitteisyyttä: ”Kiina ei ole vielä ryhtynyt poistamaan kuolemanrangaistusta mutta Kiinan pitäisi valita tämä reitti! Uskon, ettei se ole kaukana. Toivon, että kuolemanrangaistus poistetaan elinaikanani. Antakaamme kellojen soida Kiinan kuolemanrangaistukselle!”

Länsimainen filosofia Kiinassa

Kiinalaisilta yliopistolaitoksilta ja kirjakaupoista löytyy melko helposti esimerkkejä länsimaisen filosofian harrastuksesta. Kiinalaisen filosofisen perinteen tutkimus ja harrastus on tietysti oma lukunsa. Nopeasti katsoen näytti siltä, että länsimaisen filosofian painotukset ovat yllättävän vahvasti uudemman mannermaisen filosofian suunnassa – pelkästään Renmin-yliopistossa on luultavasti enemmän Heideggeriin, Jaspersiin tai muihin saksalaisiin eksistenssifilosoifeihin erikoistuneita professoreita kuin koko Suomessa. Ehkä näillä filosofian alueilla on ilmeisiä kosketuskohtia perinteisiin kiinalaisiin teemoihin. Hieman samaan tapaan esimerkiksi Etelä-Koreassa on vahvaa fenomenologista harrastusta.

Kiinan kaltaisessa maassa käänöspolitiikalla pystytään luultavasti ohjaamaan melko hyvin sitä, millaiset ajatusvirtaukset päätyvät laajojen joukkojen kulutettaviksi. Kirjakaupoista löytää yleensä vain kiinankielisiä kirjoja. Vierailu suuren shanghaialaisen kirjamyymälän tiedeosastolla tarjosi paitsi filosofisesti myös poliittisesti kiinnostavan kävelykierroksen.

Aivan ensimmäisenä osastolle saapuvan silmiin tulee pino Deng Xiaopingin ja muiden puolueideologioiden teksteistä toimitettuja virallista politiikkaa ja ajattelua selventäviä kirjoja. Tällä hetkellä politiikka suosii esimerkiksi harmonian, hyvinvoinnin ja demokratian kaltaisia hyveitä. Niitä toteutetaan sosialistisen valtion rakentamisessa.

Aivan virallisen osuuden kyljessä on paljon suurempi ja oletettavasti nopeammin vaihtuva valikoima talouselämän menestysoppaita, joiden kansissa elegantisti harmaantuneet ja leveästi hymyilevät amerikkalaismiehet antavat ohjeita rahantekoon ja muuhun maalliseen hyvään. Myöhemmin näin, että samat dollarihymyt loistivat myös Helsinki-Vantaan lentoaseman kirjamyymälöiden menekkipaikoilla. Markkinatalouden soveltamisessa Kiina ei viivyttele.

Kommunismien ja bisneksen ideologioiden jälkeen suunnilleen tasavahvoina tulivat laki, yhteiskuntatiede ja filosofia. Jos yliopistokirjastot esittelivät uusinta englanninkielistä tutkimusta myös näillä aloilla, ei samaa nähty enää kirjakaupassa. Valikoima oli melko suppea ja vanhahtavakin. Saksalaisten eksistenssifilosofien lisäksi löytyi saksankielisiä psykoanalytikoita (Freud, Jung) ja vielä vanhempia saksalaisfilosoifeja (Kant). Yksittäisinä teoksina löytyi myös ranskalaista, englantilaista tai pohjois-amerikkalaista filosofiaa. Kiinalainen saattaisi todeta, että saavutus on silti kohtuullisen hyvä verrattuna aasialaisen filosofian edustukseen esimerkiksi suomalaisten kirjakauppojen hyllyissä.

Ilaskari Heli
Pieni mietiskelykirja

Tammi Helsinki 2006 144s.
ISBN 978-951-31-3581-2

Tämä teos on oikeastaan opas rentoutukseen eikä mitenkään filosofointiin, mutta pitäähän filosofinkin tuulettaa päätään silloin tällöin.

Ajattele, filosofoi
Juha Räikkä & Helena Siipi (toim.)
Hyve-sarja Tammi Helsinki 2006 200s.
ISBN-13:978-951-26-5527-4

Ajattele, filosofoi on ensimmäinen suomalainen ongelmalähtöinen filosofian oppikirja. Teos kannustaa kriittiseen ajatteluun aivan erikoislaatuisten kysymysten äärellä. Yleistajuisuutensa ansiosta kirja soveltuu ensiaskeleiksi filosofiaan.

Kirjan tekijät ovat: Valtteri Arstila, Jussi Haukioja, Timo Kajamies, Olli Koistinen, Eerik Lager-spetz, Hemmo Laiho, Veikko Launis, Arto Repo, Kaija Rossi, Juha Räikkä, Helena Siipi ja Mikko Wennberg.

Rinne Matti
Kiila
Tammi Helsinki 2006 352s.
ISBN 978-951-31-3484-6

Tarinaa kulttuuriaktiivien toimista seitsemänkymmenen vuoden ajalta.

Kiilalaiset ovat olleet alusta alkaen sosialismin ja rauhanaatteen kannattajia. Kiilalla oli jatkosodan aikana jopa oma piirinsä Hämeenlinnan lääninvankilassa, tunnetuimpana edustajanaan Stadin Arska - Arvo Turtiainen.

Kiila on syntymästään asti kritikoanut olevaa yhteiskuntaa ja maailmaa. Voi sanoa kiilalaisten toteuttaneen yhteiskunta- ja moraalikritiikkiä hyvin ansiokkaasti. Eräs hienoimmista kritikoista on Pentti Haanpää. Tällaiset esikuvat asettavat melkoisia haasteita nykyiselle Kiilalle ja koko kulttuuriväelle. Taiteilijan ja filosofin tehtävä on monesti yhtenevä ja molemmat saavat kokea vainoa, sillä todenpuhujalle ei ole yösijaa, ei vielääkään.

Vettä kaikille - yksityistämisen oikeudenmukaisia vaihtoehtoja
Balanyá, Belén et al. (toim.)

Alkuteos: Reclaiming Public Water
Suomentaja: Haavisto, Olli-Pekka

LIKE Pystykorva-sarja, Helsinki 2006 254s.
ISBN: 952-471-765-4

Vettä kaikille on artikkelikokoelma kokemuksista vesihuollon yksityistämisen vaikutuksista eri puolilta maailmaa. Veden riittävyys on tullut vakavaksi konfliktien aiheuttajaksi monilla kehittyvillä alueilla maailmassa. Se on myös ristiriidan aiheuttaja meidän hyvässä Euroopassamme. Kirjan artikkeleissa on karkeitä esimerkkejä yksityistämisen pahimmista vaikutuksista alkaen veden hinnan moninkertaistumisesta aina infrastruktuurin romahtamiseen huollon puutteessa. Löytyy myös artikkeleita onnistuneista muutoksista, kuten kunnallisen yksityistetyn vesilaitoksen palauttaminen takaisin kunnan hallintaan, tai onnistuneista vesiosuuskuntien perustamisista.

Kirja on tarpeellinen erityisesti politologian ja KV-suhteitten harrastajille, sillä juomavesi on monesti öljyä tulenarempaa ainetta.

Författaren Paul von Martens har i sitt författarskap på ett egenartat sätt berört existentiella frågor ur ett teologiskt och filosofiskt samt etiskt perspektiv. I romanen "Marions moské" 1991 föregrep han det terrorhot som blev verklighet den 11 september 2001. I den metafysiska thrillern "Döden kom till rätta" 1998 beskrev han aktuella frågor som datorproblem och krisen inom omsorg och vård.

Hans senaste bok "Nemesis" är en historiefilosofisk roman.¹ Med hjälp av vedergällningens gudinna Nemesis och Carl von Linné d.ä. frågar sig författaren om det i mänsklighetens lidandeshistoria finns en gudomlig vedergällningsprincip visavi ondska. På vilket sätt förhåller sig makt och ondska till varandra i terrorns tidevarv?

Teologen är intresserad av vad som hände i himlen och på jorden sommaren 1945 i New Mexikos öken. En av hjärnorna bakom atombomben Robert Oppenheimer citerar Bahawadgita när han ser det svampliknande molnet resa sig mot himlen: "Jag döden är som spränger världarna förbjudande den tid då vi inför domen stå". I Hiroshima blir människan eskatologins agent. Den mänskliga tekniken har gjort total förintelse möjlig. Mänskligheten har förlorat sin nukleära oskuld. Vi lever i en begränsad tid.

Truman var, Putin och Bush är kristna ledare, men är de Guds medarbetare? Den tysta maktfördelningen mellan Bushadministrationen och de saudiarabiska ledarnas döds- och våldsförhärligande wahabistiska form av islam är kanske ingen tillfällighet. Den 12 september 2001 fick ett plan flygtillstånd i USA. I det planet satt Bin Ladins bror på väg hem efter att ha deltagit i ett investeringsmöte med familjen Bush närstående affärsbekanta.

Journalisten von Martens talar när frågan om hur media förhåller sig till obekvämt och kritisk journalistik får form i huvudpersonen Stig-Olof Stenbrots (S.O.S = save our souls) mod att kritiskt förhålla sig till det politiskt korrekta. Kyrkans biskopar läser den ledande tidningens ledare och skapar sig en korrekt åsikt. Det gör inte S.O.S och hamnar i kylan.

Han söker sin tillflykt i en prästgård. Där diskuteras frågan om det finns en djupare mening i historien. Den historieskapande människans längtan efter den Helt Andre. En längtan efter Guds rättfärdighet i världen finns hos S.O.S. Finns det en högre det godas instans - Gud - som vi människor kan räkna med som Rättvisans garant?

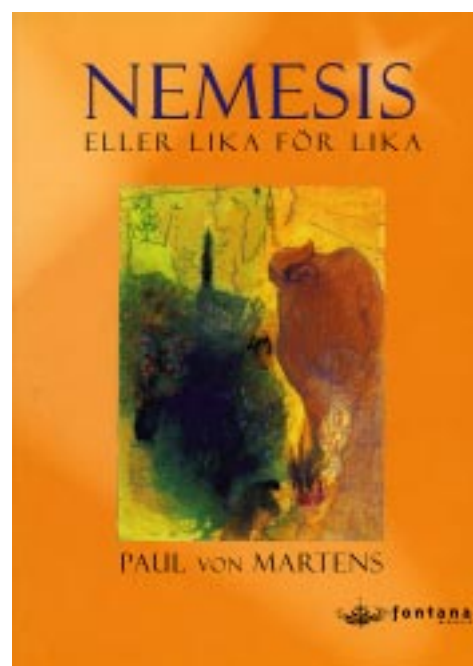
Paul von Martens "Nemesis" är en roman som ställer gudsfrågan i spänningen mellan Linnés Nemesis divina där varje brott oundvikligt leder förr eller senare till ett gudomligt straff och Voltaires uppfattning att Gud visserligen skapat världen men griper inte in i den. Jordbävningen i Lissabon 1755 stärker Linnés tro på den gudomliga försynen i skapelseverkets fasta struktur och lagbundenhet. Voltaire åter "lät sin faktiska gudlöshet utlösas av katastrofen". Det är inom detta spänningsfält von Martens rör sig.

Jordbävningen i Lissabon innebar i den europeiska idéhistorien en skakande omvälvning. Nu träder Job in på den moderna upplysningens scen. Är Gud "rättfärdighetens sol" eller "Intets dunkla makt" frågar sig Jobs vänner. "Håller du dig ännu fast vid din from-

het? Förneka Gud och döl!" (Job 2:9) säger hustrun. Men, varför dör inte Gudsfrågan? *Si Deus justus - unde malum?* Bakom dessa teoretiska frågor finns konkret lidande. H. Marcuse, en av '68-generationens profeter, konstaterar: "Inget förverkligande av förnuftet (i historien) står att vänta, så länge inte lidandet är upphävt".

Frågan om Guds vedergällning och framförallt teodicéfrågan har aktualiserats i folks medvetande i och med Tsunamikatastrofen. Många kommer till resultatet att bristen på mening är total efter katastroferna och att den övergripande känslan i verkligheten är tomhet som manifesterar sig i förlust av sammanhang, mening och förankring som gått förlorad med de människor som dött. Den existentiella frågan Varför? i detta sammanhang är något som mänskan i alla tider och i alla kulturer frågat sig. I egenskap av teolog kan jag inte nöja mig med att se lidandeshistorien som brist på total mening och att materiell hjälp är det enda vi kan göra. Trots att teodicéfrågan är "livets öppna sår" i ljuset av Gud som den ytterst meningsskapande kommer vi inte ifrån frågan efter Gud. Vi kan inte tänka bort Gud genom reduktionism och låtsas att Gud inte finns. Inte heller kan vi vara likgiltiga genom att fly i mer underhållning och sirenernas upplevelselockrop. Låt mig därför ge några exempel på tänkare som utifrån ateistiska och materialistiska utgångspunkter inte kan nöja sig med "bristen på total mening efter katastrofen".

Den judiske filosofen Theodor Adorno, en av 68-generationens galjonsfigurer, resonerade till att börja med "Att skriva poesi efter Auschwitz är barbariskt ... Genom den estetiska stiliseringen ... framställs den obeskrivliga prövningen som om den hade någon yttersta mening ... och

redan därigenom görs orätt mot offren.” Men i sin bok *Minima Moralia* är han förtvivlad över att det mänskliga förnuftet tvivlar på sig självt i ljuset av oförskyllt lidande. Han vänder sig till det messianska hoppet: ”Kunskapen har inget annat ljus än det som återlösningen kastar över världen”. Hans judiske kamrat Max Horkheimer står inte ut med att bödlarna skall få segra över sina offer i det mest upplysta av alla samhällen där katastrofens brant visade sig så tydligt. Han längtar efter den Helt Andre, efter Gud, som är Varat och verkligheten, källan till allt skapat som är gott. För dessa den Kritiska teorins tänkare gäller som helhet: ”De vet att det inte finns någon Gud och de tror ändå på honom”.

An Deus justus sit? Job och von Martens frågar men de överger inte sin tro på att historien trots allt styrs av Gud. De ger inga direkta svar på hur rättvisan förverkligas i historien. I *Nemesis* söker von Martens förstå. Gud uppenbarar sig i historien endast indirekt genom sina handlingar. Dessa handlingar får sin verifikation vid historiens slut. Dialaektiken *Deus absconditus - Deus revelatus* innebär att teodicéfrågan inte kan besvaras i strikt logisk mening, ty den är ”livets öppna sår”, men inte heller ignoreras, ty om det inte finns någon gud då är väl världen sådan den är helt ok, eller hur? Nej! Det är endast längtan efter den Helt Andre (Max Horkheimer) som gör lidandet till medveten smärta. Denna medvetna smärta är katalysatorn till protest mot lidandet - inte att negligera det. Ateismen där denna värld är allt som finns lider skeppsbrott på lidandets klippa. Att avskaffa Gud förklarar inte heller lidandet och lindrar inte smärtan.

Slutet är inte ideologiernas slut, det vill säga alternativens slut (Francis Fukuyama). Den kristna eskatologin kastar ljus över hela verkligheten. I en unik händelse, Jesu uppståndelse från de döda, har detta slut föregripits (prolepsis) i historien. I och med det har historien öppnats på ett meningsskapande sätt för den som i trons tillförsikt griper tag i löftet om historiens slutgiltiga rättvisa dom när Gud en gång är allt, överallt (1 Kor 15:28). Att försöka förklara den enskilda människans lidande med förnuftsargument är endast spekulation. Därför är kristen tro en möjlighet att ge mänskan sammanhang utöver rent inomvärldsliga kategorier. Sören Kierkegaard stack ut sitt finger i existensen och kände tomhet. Denna tomhetskänsla blev början på hans väg till tro på Gud. Trots Allt.

Hur förhåller vi oss till historiens skuggor och hur utvärderar vi onskans och lidandets grymhet? I *Nemesis* söker den tystlatne mördaren försoning med sitt förflutna bland annat genom att i prästgården utföra kroppsliga reningsriter. Människans skuld och möjlighet till försoning är hos denne verklig. Paul von Martens beskriver människan som historisk varelse. Han försöker tänka samman Gud och historien.

1 Paul von Martens: *NEMESIS*. Fontana Media 2005. Finsk övers.: *NEMESIS* - eli verta verrasta. Sahlgrens förlag 2005. 209 s.

Mielipidepalsta

KANNUS

(Myops kr. = kannus, paarma)

Ajan laukauksia

Yhdysvaltojen roistovaltiopoliittikka ja Israelin ydinase ovat ajaneet Irania ydinaseprojektiin.

Opetusministeriksi pitää valita humanisti, jolla on oikeasti kosketusta yliopistomaailmaan. Kulttuuriministeriksi kaivataan humanistia, jolla on elävä suhde kulttuuriin. Nämä kaksi persoonaa, toivottavasti ovat oikeita sivistyneitä persoonia, vaikuttavat juuri siihen henkeen, mikä tekee Suomesta Suomea eikä globalisaation perifeeristä kokeilukenttää. Poliitikassa toteutetaan suuri kulttuurinen ja jopa kansantaloudellinen virhesijoitus, jos näiden kahden ministeriön johtoon asetetaan ääntenkeruutyössä ansioitunut mediakasvo, tehokas puoluekoneiston työjyry tai näköalaton hallintobyrokraatti.

Media nostaa esiin nykyiselle ideologialle vaaratomia yhteiskuntatieteilijöitä. Kun nykyään yritystoiminnan tavoitteena on tuottaa osinkotuloja osakkeiden omistajille, silloin ei ole soveliaista lausua ääneen, että ajattelukykyiset työntekijät eivät tästä periaatteesta motivoitu. Työntekijälle on masentavaa kokea, että hänen työnsä tarkoitus on kasvattaa yrityksen voittoja ja lihottaa johtajien palkkapussia. Tällaisista seikoista ei ole tutkijoiden soveliaista puhua mediassa, koska silloin entistä useampi hyvä työntekijä jättää yrityksen. Tietenkään asia ei ole kiinni vain puhumisesta, sillä monet ovat tehneet yksilötason ratkaisuja. Jo nyt lahjakkuuksia uuras-taa pikkufirmoissa, jotkut keinottelevat pikkupalkkioilla ja satunnaisilla ansioilla. Massaliike olisi kansantaloudellisesti tuhoisa ja mukamas siksi pitää olla isänmaallisesti hiljaa. Aikamme ideologia kaipaa teknisesti suuntautuneita yhteiskuntatieteilijöitä eli sosiaaliteknologian asiantuntijoita eli sosiaali-insinöörejä. Yhteiskuntakritiikki ja puhe periaatteellisista valinnoista ei ole sopivaa, koska se muka vaarantaa kilpailukykyä...

Zoon Politikon

Urosuhittelu jäi viime vuoden termiksi. Se kuului siihen perinteiseen nyrkit avuksi -kommunikaatioon. Tässä jutussa kerrotaankin uittelulle vaihtoehtoisesta toimintatavasta, urosunelmoinnista. Sille on oma nimikin: lyyrinen veljeys.

Urosunelmointi? Lyyrinen veljeys? Se ei jatka väkivallan piirileikkiä kuten urosuhittelu, jossa paha pannaan kiertämään. Kun uros unelmoi, silloin mies uskaltaa kirjoittaa miehestä, ja ihan oikeilla nimillä, ei edes fiktiivisiin hahmoihin peitettyinä. Sellainen vasta asennetta vaatiikin, lyyristä veljeyttä.

Lapin yliopiston liikunnan didaktiikan lehtori Mikko Pehkonen ja rovaniemeläislähtöinen liikunnanopettaja, opetus-hallituksessa liikuntakasvatuksen asioista vastaava opetusneuvos Matti Pietilä ovat kirjoittaneet yhdessä varsin tunnustuksellisen runoteoksen ”Ylös jyrkille rinteille”. Tai, tunnustuksellisen ja tunnustuksellisen, mutta sellaisen kuitenkin, että moni mies on suorastaan äimistynyt.

- Ai, te teette tällaistaikin, Mikko Pehkonen ynnää palautetta.

Teki kaksikko hieman enemmänkin, kuin painotuotteen, kaksikko toteutti unelmansa. Ja kuinka maailma tarvitsee-kaan heitä, joilla on – edes – unelmia.

Elämä kertoo runoissa olemisen

Mikko Pehkonen, kansainvälisen telinevoimisteluväen tuttu, ja Matti Pietilä, RoPSin ykkösjoukkueen maalivahtinakin nähty liikunnan monitaituri, kirjoittivat ensi alkuun toisistaan tietämättä, pöytälaatikoon ja visusti muille kertomatta. Molemmat olivat tahoillaan alkaneet purkaa tuntojaan sanoiksi, ajatelmiksi ja runoiksi, kunnes jokunen vuosi sitten sattuiivat paljastamaan toisillensa salaisuutensa. Ajatus yhteisestä teoksesta kypsyi siinä sitten. Tätä runokirjaa ei kuitenkaan myydä.

- Me ei ajateltu kaupallisia tarkoituksiperiä. Meille oli tärkeämpää yhdessä tekeminen.

Vuorovaikutus meni jopa niin pitkälle, että kaikki kirjan runot ovat kaksikon Pehkonen-Pietilä nimissä yhteisesti, vaikka tekstit olisivatkin alun alkaen syntyneet yksin tein. Pehkonen kertoo kuitenkin niitä työstetyn niin tiiviisti lopulliseen muotoonsa, että ne ovat yhteistyön tulos. Tällaisessa on kyse jo urosteosta potenssiin. Sen sijaan, että koettaisiin toinen uhkana, on haettu yhteistä nimitäjäjä elämissä maailmoille. Parempi silloin on ymmärtää toisia ja elää sovussa. Niinpä tämäkin juttu Pehkonen ja Pietilän runoteoksesta ei ole juttu teoksesta sinänsä, vaan siitä, mitä on olla mies ja ennen kaikkea, miten olla mies.

Jotain uutta ulottuvuutta kaksikko on tuonut tähän ihmettelyyn siinä, kuinka he miehenä olemisen pohtimisen sijaan elivät ja elävät sen – runokirjallaan. Runoissa isot eksistenssin kokoiset kysymykset on voitu pilkkoa pienemmiksi ja yhtäkkiä huomattu, että elämä vastaa itsessään.

Runoissa löytyy paikka keskustelulle

”Ylös jyrkille rinteille” on osoitus syvästä kaveruudesta, aina sen syntyhistoriasta siihen, missä ollaan nyt. Kirjan maalaukset ovat Matti Pietilän avopuolison serkun, Virossa opiskelleen Liisa Björnin tekemiä, kirjan taitosta vastasi Pietilän työtoveri, viestinnän suunnittelija Juha Ojanen, ja teos on painettu Lapin yliopistopainossa 2006.

- Ystävät jotka ovat kirjan lahjaksi saaneet, ovat mieltäneet, ettei sitä pelkään lueta tai katsella.

Silloin teksti on merkki enemmästä kuin vain näkyvästä, se paljastaa ennen muuta muutoksen kokijoissaan. Kaupankäynnin sijaan julkinen tila, tuo teos, on annettu julkiselle kokoontumistilaksi, paikaksi osallistua keskusteluun eikä silloin olla koskaan missään vakuuimissa.

- Aika moni mies onkin ollut meihin yhteydessä runoja luettuaan ja tunnustanut tunnustaneensa itsensä niissä.

Näin Pehkonen ja Pietilä ovat toteuttaneet martinbuberlaista elämänohjetta, jossa kehoitetaan sanomaan ’sinä’ kun sanotaan ’minä’, ymmärtämään, ettei ’minua’ ole ilman ’sinua’. Tavallaan kaksikon kirjaa ei ole kirjoitettu, vaan se kirjoittautuu, yhä uudestaan, yhä uudestaan. Sen perusta on kokemuksellisuudessa, jokaiselle ainutlaatuisessa, mutta semminkin: runon kieli vihjaa, ehdottaa, ohjaa. Yleisten tai pysyvien ominaisuuksien sijasta se viitoittaa suunnan. Lopulta, omaan itseemme. Yllättäen sanat eivät enää kommunikoi sisäisiä, vaan kuvailun sijasta ne luovat tunnelmaa.

- Kun luen uudelleen runoja, joista vanhimmat ovat opiskeluaikojeni liikunnalta peräisin, havaitseen toisinaan vasta nyt joitain aivan ennen teksteistä löytämättömiä merkityksiä.

Toisin sanoen runot ovat aiheuttaneet mielenliikutuksia, liikuttaneet mieltä. Tapaluokkien, aikamuotojen, suorastaan preussilaisen kurin sävyttämän suomen kielen kieliopin sijaan, ne houkuttelevat herkistymään suhteille, tilanteille, toiminnalle, eroille, puutteelle, halulle... Suhteisena kieli ja sen dialogiset sanat fjodordostojevskilaisittain ilmaistuna onnistuvat mitä parhaimmin liittämään meidät toisimme. Löytyy yhteinen ni-

**Pelkäätkö Sinä,
jota peilistä katson?
Hauraana, pimeässä, hapuileva askel.
Ja kerranko polulta ohi.**

mittäjä yhä kauemmaksi toisistaan erkaantuville elämismaailmoillemme.

- Runoteoksessamme tavallaan lopullista tulosta, painettua kirjaa, arvokkaampaa oli prosessi, matkalla olo kohti jatkain.

Teos merkitsee matkan jonnekin

Vaikka Pehkosen ja Pietilän yhteishankkeessa itse fyysistä objektia painokkaammaksi nousi matkalla olo, silti tosiasiaa vasta kirja merkitsee tuon matkalla olon. Kuka ties ilman julkaisuaan miehet eivät edes tietäisi missä ovat nyt. Kaksikon urosteon merkittävyys asettuu totisesti siihen, miten he antautuvat julkiselle. Kun kumpikin on urheilulla läpeensä kyllästetty, he joutuivat murtamaan senkin muurin, johon "lihasaivot" törmäävät.

- Vaikka Italiassa sanotaankin, kuinka vuoden maalintekijä on aina myös vuoden runoilija, niin Suomessa kyllä kavahdetaan jo sitä, että kaksi urheilun karkaisemaa miestä kirjoittaa runokirjan. Saati sitten yhdessä.

Sitaatti on kuvaava. Suomessa, mustavalkoisessa ja kaksinapaisessa joko-tai-ajattelun maassa, mies joko urheilee tai runoilee, mutta ei sekä urheile ja runoile. Toki poikkeuksia löytyy, ja heidät media onkin jo nostanut erikoistapauksiksi, Jukka Pakkanen, Pertti Ukkola... Joko-tai-asetus kaikkiaan hämmästyttää, sillä eikö juuri urheillessaan tai ylisummaan liikkumassa olla lähellä itseä, sananmukaisesti: elää silloin itsensä. Gottfried Leibnizkin kuuluu lausuneen kuinka se, jolla on koko lailla taitava keho on myös taitava mieli. Myös länsimaisen urheilun perusperiaatteihin on antiikin ajoista kuulunut muistutus terveestä sielusta terveessä ruumiissa.

- Minulle kirjoittaminen oli vapauttava kokemus. Pääsin irtautumaan paitsi hallintotekstistä tai tieteellisestä tekstistä, myös oman ajattelun kahleista. Haastavinta oli tiivistää sanomistaan.

Lapin yliopiston äidinkielen didaktiikan lehtori Seija Tuovila luonnehti Pehkoselle kaksikon runoteoksen muistuttavan valokuvaa. Kun runoja lukee, niissä näkee maiseman edessään tai jopa sijoittuu itse maisemaan. Tässä hän kuulee suorastaan wittgensteinilaisia kaikuja siitä, kuinka "sanan merkitys on sanan käyttö". Ei kommunikoida sisältöjä, vaan annetaan jonkin kirjoitettua tapahtumisessa, katsomisessa, kokemisessa. Matkan pää ei näy tässä elämässä.

Lyyrinen veljeys ei hyljeksi tunteita

Tässä jutussa on kirjoitettu paljon muutoksesta ja matkalla olosta, josta "Ylös jyrkille rinteille" on merkki. Muutoksen ja matkalla olon voi toisaalta mieltää prosessin metaforiksi tai kiertoilmauksiksi. Suomessa, varsinkin urheilu-Suomessa, tällainen koetaan usein uhkaksi. Laulussakin huomautetaan kuinka "koskaan et muuttua saa", ja urheilijat vakuuttavat haastatteluissa kuinka ovat säilyneet menestyksenkin hetkillä "omina itseinään". Ei siis uskalleta herkytyä ympäristölle, ja sen sijaan,

että lähestyttäisiin toista, vetäydytään yksityisyyteen. Lopulta ollaan yksinäisiä ja voidaan huonosti.

- Meillä suomalaisuuden eetokseen kuuluu tuo yksin pärjääminen. Mutta ei huomata sitä, kuinka yksin olemisen merkitsee jotain muuta. Teoksessammekin on paljon yksin oloa, kuitenkin jaamme sen lyyrisen veljeyden kautta.

Lyyrinen veljeys?

- Se merkitsee jotain sellaista, että et ole koskaan yksin vaikka olisit yksin. Runoteosta kirjoittaessamme ja nyt kun se on valmis, on ollut upeaa huomata se, kuinka niin moni osallistuu siihen nyt.

Siksi teos on alkanut elää tavallaan omaa elämäänsä, irrottanut

kielellisestä asioiden nimeämisestä. Lyyrinen veljeys, uusiokäsite, jota on turha edes yrittää tarkasti määritellä, kommunikoiki kaikista vähiten jotain järkeä tai sellaista. Pehkonen pohtii tällaisen veljeyden tuovan sisällön sijaan joitain outoja tunteita pintaan. Jopa kaipuuta.

- On jotenkin hassu ajattelutapa, että mieshän ei kärsii yksinäisyydestä, mutta on samalla hyvin yksinäinen ja kärsii siitä. Ja usein on vielä niin, että joukossa ollessaankin mies saattaa olla hyvin yksinäinen.

Jos jotenkin kiteyttäisi tuon lyyrisen veljeyden, se kuka ties liittää tunteet tosiseikkoihin. Niin kauan kuin mieheltä kielletään julkisuudessa tunteiden näyttäminen, ainakin pehmeiksi miellettyjen kuten juuri kaipuun, arki näyttäytyy yksilöllisenä. Sellaisena, jossa pitää yksin selvittää ja joka pitää yksin kestää.

Kohti toisenlaista akateemista diskurssia

Voiko akatemiaan, akateemiseen diskurssiin, tuoda jotain Pehkosen ja Pietilän runoteoksesta? Esimerkiksi runoihin kätkeytyvän lyyrisen veljeyden, kaipuun, matkalla olon...? Nykyään puhutaan mm. yhteisöllisestä oppimisesta, monialaisuudesta, ongelmaperusteisesta opetusmuunnelmasta, joihin tukeutua yliopisto-opetuksessa.

- Ehdottomasti opetuksessa pitäisi löytää kiinteämpi työnteon malli toisten kanssa. Liikunnan opetuksessa täällä Lapin yliopistossa me, Ari Kunnari ja minä, teemme paljon yhdessä, aivan käytännön ohjaustilanteista lähtien.

Helppoa yhteisöllinen työnteke ei ole, Suomessa on esimerkiksi liikunnanopetuksessa historiallista painolastia 1800-luvulta. Suomalainen voimistelu perustuu saksalaiselle mallille, hyvin kurinalaiselle ja roolit selkeästi erottavalle, kun taas esimerkiksi ruotsalaisessa voimistelussa sallittiin enemmän vapautta ja leikkisyyttä. Perinteestä johtuen suomalainen alamaiskulttuuri vielä pitkään luottaa hierarkkiseen käskytykseen, ja vasta vähitellen opitaan kuinka yhteistyö ja vuorovaikutus tekevät meistä sen mitä ja miten me ja minä olemme.

Uudessa oppimis- ja kasvamisikätyksessä jo sen lähtökohta, yhdessä tekeminen ja oleminen riittää, aluksi. Ihmisen ei tarvitsisi olla subjektiivisesti kaikkivoipaa, vaan hän voisi löytää toisessa ja toisesta muutoksen aiheen itsessään. Silloin maailma ei enää ole entisensä.

***Kaikki hiljaisuus tyhjyyden yössä.
Kysymykset vastauksiaan vailla.
Ajatukset valvovat aamuun.***

***Sitä tahtoisi uskoa ja
ajatella ihmisestä
hyvää. Viereltä ja
läheltä saadut iskut
ottavat eniten kipeää.
Taidamme lopulta itse
aiheuttaa raskaimmat
pettymyksemme.***

REETORIN KUULUSTELU

Tentissä: Jorma Laitinen

1) Lääketieteen tohtori, psykiatrian erikoislääkäri, ylilääkäri, dosentti ja kirjailija Jorma Laitinen Rovaniemeltä, minkä tieteellisistä ”kodeistasi” tunnet läheisimmäksi itsellesi? Lääketieteen, teologian, filosofian, jonkin muun?

En löydä oikein suojaisaa kotia mistään mainituista, itseäni liitetyistä. Vähän ahdistavia kaikki, mutta jos niitä sopivasti yhdistelemällä päästään kalastuksen filosofiaan, niin hyvä on - lakkaa ahdistamasta.

2) Olet sosiaalietiikan dosentti Lapin yliopistossa. Oppiaineen ytimeen kuuluu yksilön ja yhteiskunnan suhde, mutta kenen eduksi?

Edunsaajina yksilön vapauden suuri sieto, mutta myös yhteinen etu.

3) Maailmani on juuri minun maailmani. Miten löydän elämismaailmalleni yhteisen, edes pienen, nimittäjän muiden kanssa, vallan kun ympäristö kuin vimmalla pakottaa meitä yksilöitymään?

Martin Buberin vähän juhlaavaa, runollista kieltä käyttäkseni - kun joskus onnistun tarkoittamaan 'sinä' silloinkin kun sanon 'minä'.

4) Eletään rankkoja aikoja. Ihmisen sanotaan joka päivä joutuvan neuvottelemaan arvoista yhä uudestaan ja uudestaan. Identiteettiäkin vaihdetaan kuin paitaa. Mihin enää turvautua?

Ei vaihdeta paitaa vaan pidetään ”paita puhtaana” - niinkuin Poutahaukat laulavat komeassa laulussaan ”Paha vaanii”.

5) Onko ihminen nykyisessä jatkuvassa reflekt/s/oinnin ajassa unohtanut mitä on elää?

Ei ihminen itserefleksiotaan pääse karkuun. Sehän se meidät tajunnan subjekteina syvimmin määrittelee. Itserefleksiossako ihmiselon ihanuus ja kurjuus?

6) Ihmisen sanotaan viisastuvan sitten, kun hän tietää ettei tiedä. Alati uteleva lapsiko siis kaikista viisain?

Viisastuessaan ihminen lakkaa tekemästä tällaisia kysymyksiä ja on - kuin onkin - viisas kuin lapsi syntymänsä hetkellä. Siteeraan omaa runosäettäni ”Unta näkemättä” -kokoelmasta: vain vastasyntynyt muistaa, minkä on määrä unohtua...

7) Kun ihminen pelkää, hän tuntee pelon ruumiissaan. Mutta kun ihminen on ahdistunut, hän ei oikein tiedä missä ahdistus silloin on. Ja kun ahdistuksen sanotaan lisääntyvän, eikö ihminen enää edes tiedä, missä on juuri nyt?

Ahdistus on myös moottori, joka pitää ihmisen liikkeellä. Jopa paratiisin ihmiselle oli ennen syntiinlankeemusta jonkinlainen alkuahdistus - ”taivaallinen valkeus” yhdessä Jumalan kanssa oli ahdistavan tylsää, tiedonhimon itu lymyili paratiisissa jo ennen syntiinlankeemusta.

8) ”Enää vain Jumala voi meidät pelastaa”, Martin Heidegger totesi viimeisessä haastattelussaan der Spiegel-lehdessä 1966 pohtiessaan sitä mitä ihminen on tehnyt itselleen ja ympäristölle. Eikö ihmisellä ole enää mitään osuutta?

On meillä vielä n. 100 vuotta aikaa, ilman Jumalaakin - näin sanovat tunnetut ympäristömuutoksen tutkijat. Mutta jollemme tuota etsikkoaikaa osaa käyttää, niin meille käy kuin 3. Mooseksen kirjassa kolkosti todetaan ”maa oksentaa ulos asukkaansa”.

9) On sanottu Jumalan rauhan ja lohdutuksen tarjoana korvatun pitkälti lääkkein ja terapioin. Avaatko meille tätä kaksoiskytköstä.

Kuka näin hassusti on sanonut? En allekirjoita. Pitäköön Jumala näppinsä erossa lääkkeistä ja terapiosta. Oma aikansa ja aikansa noilla kaikilla;

10) Hyvä ja Paha kamppailivat. Kumpi voitti?

Kuin lastenlorun: "Kumpi ja Kampi tappelivat. Kumpi voitti?"

11) Käyvätkö Hyvä ja Paha ikuista nollasummapeliä?

Jos Jumala on Luonnon lopullinen päämäärä eli se, mitä kohti kaikki on menossa, niin vasta silloin päättyy tämäkin peli.

12) Jos väkivaltaa pitää pahana, se pitää kitkeä, mutta siihen ei pysty kuin jatkamalla väkivaltaa. Väkivaltaa onkin kuvattu piirileikiksi, josta ei pääse pois. Vai?

Jospa kiemurtelisin tästä ulos Kafka-sitaatilla: Supista piiriäsi yhä pienemmäksi ja katso, ettet vain piileskele sen ulkopuolella.

13) Miksi ihmisen on niin vaikea pyytää anteeksi, jopa itseltään?

Siteeraan runoani kokoelmasta "Tuuliopasteita":

Minun anteeksiantoni,
odottamaton löytö,
ei tekemällä tehty,
yrittämällä yritetty.
Se viipyy ja kestää
kuin jumalanpilkan korjausliike.

14) Ihminen suuntautuu nykyisyydessään kohti tulevaa, tulevaisuutta. Tulevaisuus on kuitenkin ennen muuta kieltä, kieli on tulevan edellytys. Millaista kieltä sinä haluat käyttää?

Ihmisen puhetta, mitäpä muuta.

15) Kertooko ihmisen käyttämä kieli ihmisen mielestä?

Kulttuurintutkija Edward Sapir on todennut: Kieli ja ajatustemme radat ovat viime kädessä yhtä.

16) Sananlaskut ja sanonnat ovat usein erinomaisesti tiivistettyä tietoa. Puratko meille sanonnan "pukea sanoiksi ajatuksensa".

Olen aina ollut vähän huono tässä "vaatettamisleikissä" Ehkä ajattelen itserakkaasti, että minulla on joitakin niin hyviä ajatuksia, ettei niitä käy sanoiksi pukeminen.

17) Merkitys on hassu juttu. Mil-lään ei ole merkitystä, ennen kuin ihminen antaa sille merkityksen, jolloin kaikki merkitsee sinulle?

Kiitos aivojumppatuokiosta!

18) Kirjailijana saat vielä tehtävän, tee yhden lauseen kertomus. Ole hyvä:

Pelkään tätä tyhjää pintaa,
kuin omaani.

Kuva:Jorma Laitinen

Työelämän epämiellyttävimpiä totuuksia on työpaikkakiusaamisen olemassaolo. Kuitenkin asian kohtaaminen ja käsitteleminen menestyksellisesti on tunnetusti hyvin vaikeaa.

Vaikeus voi johtua määrittelyn ongelmasta, tunnistamisen pulmasta tai molemmista. Määrittelyn ongelmat eivät yhteneväisiä tunnistamisen pulmien kanssa. Nyky-suomen Sanakirjan mukaan kriteeri = ratkaiseva tunnusmerkki. Kriteeri on asian tai käsitteen ominaisuus, jonka avulla jokin voidaan suurella varmuudella erottaa muista. Kriteereiden asettamisesta voidaan mielekkäästi puhua vasta kun käsite "työpaikkakiusaaminen" on tyydyttävästi määritelty. Yhdenvertaisuuslain määritelmän (20.1.2004) mukaan kiusaamiseksi tulkittava häirintä on "henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista ja tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri". Työturvallisuuslain (23.8.2002) määritelmä on muuten samanlainen paitsi että se on asettaa konkreettisempi, ja siksi käyttökelpoisempi kuvatesaan tarkemmin häirintää ilmentäviä tekoja kuten epäasiallista kohtelua, mustamaalaamista, työyhteisöstä eristämistä tai henkilön työsuoritusten jatkuvaa ja perusteetonta arvostelua. Lakiin on sisällytetty ns. vastatoimien kieltopykälä, jonka mukaan ketään ei saa asettaa epäedulliseen asemaan siksi, että hän on valittanut tai vedonnut lain säädöksiin häirinnän lopettamiseksi. Valitettavasti käytäntö on kieltopykälän suhteen suorastaan lainvastainen: henkilö, joka uskaltaa valittaa kiusaamisestaan, kohtaa usein entistä kielteisempiä seurauksia, jopa rangaistuksia. Helena Saarikoski toteaa kirjassaan "Kateus, juoru ja kiusaaminen" (Nemo, 2006), että tältä osin voidaan perustellusti puhua lain kuolleesta kirjaimesta. Suoraviivaisimmillaan työpaikkakiusaaminen on esimieslähtöistä painostamista, hiostamista, vaintamista, mitätöintiä, eristämistä, mahdottomien vaatimusten esittämistä, pois savustamista jne. Mutta kiusaamisen toteuttajana voi olla myös työyhteisö kollektiivisesti tai työtovereiden osajoukko. Jälkimmäisessä tapauksessa työyhteisön johtoporras voi olla hämmästyttävän tietämätön pitkäänkin jatkuneesta työpaikkakiusaamisesta. Saarikosken mukaan yhteisöväkivaltaa suojelee usein mafiamainen "hijaisuuden salaliitto". Sivustakatsojat vaikenavat, ehkä itseään suojellakseen, ja mahdollistavat näin kiusaamisen jatkumisen. Työterveyshuolto on usein valitettavan voimaton tässä asiassa. Työpaikkainterventioita kyllä tehdään, mutta niissä saattaa olla uhrin syyllistämisen vaihkeainen sivujuonne tyyliin "mitä itse olet tehnyt joutaksesi kiusatun asemaan". Työpaikkakiusaamisessa oleellista ei olekaan, mitä joku teki vaan se, että jotakuta yli-

päänsä kiusataan. Siksi työterveyshuollon intervention painopisteen tulisi olla sen selvittämisessä, mitä vikaa työyhteisössä on, jos se "tarvitsee" kiusatun syntipukikseen. Interventioiden lähtötilanteessa tulisi myös painokkaammin tehdä kaikille osapuolille selväksi, että kiusaaminen on laissa määritelty rikos. Työterveyshuollon keinottomuus voi olla seurausta siitä, että vaikka itse häirintä/kiusaaminen on laissa hyvin määritelty, ei ole ollut käytettävissä kelvollisia kriteereitä ilmiön tunnistamiseksi. Ilmiön tunnistaminen on tärkeää kahdesta syystä, jotka liittyvät oikeusturvan alaan. Jos A väittää olevansa B:n harjoittaman työpaikkakiusaamisen uhri, väitteen totuustaulukossa on tietysti kaksi vaihtoehtoa. Joko - on totta, että B kiusaa A:ta. Tai - A erehtyy eli ei ole totta, että B kiusaa A:ta. Depressiivisesti uupuneen työntekijän itsearvionkyky voi olla siinä määrin heikentynyt, että hän näkee työpaikkakiusaamista sielläkin, missä sitä ei ole. Tällöin työntekijän erehdys viatonta tyyppiä, erehtymistä hyvässä uskossa. Mutta kysymys on kiusaamissyöttöksen kohteen, tavallisimmin esimiehen esimiehen oikeusturvasta myös vakavammassa mielessä. Kaikilla inhimillisen vuorovaikutuksen alaan kuuluvilla ilmiöillä on kääntöpuolensa, mahdollisuus katsoa asiaa vastakkaisesta suunnasta, mahdollisuus manipulaatioon ja väärinkäyttöön. Jos on olemassa todellista työpaikkakiusaamista, loogisen välttämättömyyden nojalla on olemassa myös mahdollisuus valheelliseen, perättömään syyttökseen työpaikkakiusaamisesta. Voidaan kuvitella seuraavanlainen tilanne: esimies joutuu kertomaan alaiselleen kielteisen, mielipahaa vääjäämättä aiheuttavan asian; itse keskustelu sujuu asiallisen mielipiteenvaihdon merkeissä, mutta myöhemmin esimies joutuu sitten ällistyksekseen törmäämään juoruihin "työpaikkakiusaamisesta". Tunnistamisen kriteerit. Kriteerit ovat ilmiön tunnistamisen välttämättömiä ehtoja eli kriteereiden puuttuessa voidaan jokseenkin varmasti päätellä, että kyseessä ei ole työpaikkakiusaaminen. Jos kaikki neljä ehtoa täyttyvät, kyseessä epäilyksittä on työpaikkakiusaamisen tapaus 1. Keston kriteeri. Työpaikkakiusaamisen luonteeseen kuuluu ajallinen pitkäkestoisuus. Satunnaiset työntekijöiden keskinäiset konfliktit eivät välttämättä ole työpaikkakiusaamisen tunnusmerkki. Jos esimies hairahtuu raivoamaan alaiselleen, kysymys on huonosta käytöksestä, joka kenties on peruste kantelun tekemiselle, muttei välttämättä vielä kerro työpaikkakiusaamisen olemassaolosta. Työpaikkakiusaamisen ajallista lähtökohtaa on usein hyvin vaikea

jäljittää, koska alkuvaiheen luonteeseen kuuluu salamyhkäinen kuiskailu ja epämääräinen vihjailu. 2. Systemaattisuuden kriteeri. Systemaattisuudessa on kysymys kiusatun luonteeseen, olemukseen, moraalisiin ja ihmisyyteen isketyistä kielteisistä laatumääreistä: ”ärsyttävä”, ”epänormaali”, ”poikkeava”, ”perverssi”, ”provosoiva”, ”kaateellinen”, ”hullu” jne. Saarikosken mukaan henkilöön kohdistuvat syytökset ovat väistämättä epämääräisiä, koska ei ole tarkoitukseen saada uhria tuomiolla vaan pelkästään mustamaalata ja häpäistä. Henkilöön kohdistuva systemaattista vihjailua on perinnetieteessä kutsuttu osuvasti arvonalemmiksi, jonka seurauksena on jonkinlainen ”epähenkilön” status. Nöyryytetyn henkilön mielipiteistä ja tunteista ei tarvitse välittää, koska jo ennalta ”tiedetään”, että hän on sellainen-ja-tällainen. Pahimmillaan tilanne on kohdehenkilön kannalta painajaismainen. Jos hän alistuu, hän ”myöntää kaiken”. Jos hän taistelee, hän on juuri niin ”hankala” kuin hänen ”tiedetäänkin” olevan. 3. Pahansuopaisuuden kriteeri. Pitkäkestoinen, systemaattinen työpaikkakiusaaminen on eräänlaista kollektiivista, yleistynyttä pahansuopaisuutta. Se on minuuden riistoa, jonka vaikutus uhriin on itseisarvoa tuhoavaa ja itsekunnioitusta lamauttavaa. Myöhäisvaiheessa kiusattu alkaa usein oirehtia ahdistuneisuudella, itsevihalla, toivottomudella, häpeällä ja masennuksella. Hän voi hakeutua psykiatrisen avun piiriin ja -kasummaa - silloin meillä on kuin onkin ”epänormaaliin tilaan” ajautunut yksilö, itseään toteuttavan ennustuksen pahan kaavan toteutumana! 4. Juorulogiikan kriteeri.

Henkilöön kohdistuvalle juoruilulle on tyypillistä epäloogisuus, vihjailevuus ja hämäryys. Pitkäkestoinen juoruilu on siinä mielessä salakavala ilmiö, että se johtaa ns. kategorioilla päättelyyn. Jos On Sovittu -koodilla on lyöty lukkoon, että joku on ”epänormaali”, niin oletusarvo on, että varmaan hän on tehnyt, ja tulee jatkossakin tekemään kaiken mahdollisen, mitä ”epänormaalin” oletetaan tekevän. Juoru on kollektiivinen luomus ja sillä on tietty funktio valtasuhteiden uudelleenjärjestelyssä varsinkin organisaation muutos- ja kuohuntavaiheessa. Juorulogiikan pirullisuus on Saarikosken mukaan siinä, että vainon välineeksi se on erityisen sopiva, koska se on kaiken neuvottelukontrollin ulottumattomissa. Juoru soveltuu hyvin kasvottoman, vastuulta piiloutuvan byrokratian välineeksi: emme tiedä, kuka heitti veteen ensimmäisen kiven, näemme vain rengasmaisesti laajenevat lammen laineet. Ilmiönä työpaikkakiusaaminen ei tietenkään ole ristiriidassa sen tosiseikan kanssa, että on olemassa aidosti hankalia työntekijöitä ja esimiehiä. Toisaalta yksilöpsykologisen tason ”hankaluus” kutoutuu kyllä usein yhtenä lisämausteena työpaikkakiusaamisen monimutkaiseen keitokseen. Mutta kriteeristön merkitys on juuri tässä. Yksilön oikeusturvan ja yhteisen edun vuoksi on tärkeää tunnistaa työpaikkakiusaaminen kollektiivisena ilmiönä eikä samaistaa sitä yksilöllisistä persoonallisuuspiirteistä johtuvaan ”hankaluuteen”.

KIRJAESITTELY

Niilo Nikkonen

Pertti Lande Lindfors
Eurooppalaiset seikkailuni

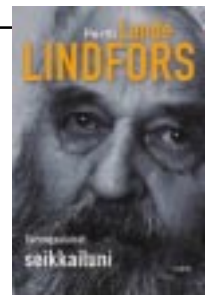
Tammi Helsinki 2007 304s.
ISBN 978-951-31-3643-7

Lande Lindforsin muistelmien jatko-osa on kertomus nerokkaan miehen vaelluksesta akateemisilla ja paheellisilla käytävillä ympäri Eurooppaa.

Muistelmateos on alkuosaltaan paikoin kuin Casanovan tarinaa, siis aikamoista skandaalikirjallisuutta. Alun räväkät kohellukset loppuvat Suureen Raitistumiseen 7.7.1977, sen jälkeen Lindfors on pääosin vakava ja äärimmäisen kriittinen. Hän ei anna armoa kenellekään, mutta oikeamielisydessään antaa kuitenkin arvon heille, joille se kuuluu. Kertoessaan filosofiaan ja logiikkaan liittyvistä asioista Lindfors on totinen. Lande pitää peräti turmiollisena nykyistä suomalaista tiedepolitiikkaa, jossa helppojaen teoreettisten teemojen tutkimukseen annetaan rahaa ”parlamentaarille roskaväelle”. Lindfors ei hyväksy helpoutta ja hän nimitää populaärejä filosofeja matkasaarnaajiksi.

Kirjasta tulee esille kertojansa persoonallisuus. Minkälainen moraalifilosofi Pertti Lindforsista olisi tullut? Mies on taistellut suomalaista oikeusjärjestelmää vastaan vuosikausia, kuin don Quichote, kirjelmöiden kaltoinkohtelustaan akateemisissa yhteisöissä Eduskunnan oikeusasiamiehelle ja oikeuskanslerin virastoon (OKV = Oberkommando der Vermacht?). Kirjelmöinti jatkuu edelleen. Ehkä tämän muistelmateoksen yhtenä motiivina on saada näin jonkinlaisia hyvitystä kymmenien vuosien katkeruuteen.

Lindforsin tieteellisiä teoksia ei näy kurssikirjaluetteloissa vaikka mies on muualla Euroopassa arvostettu tieteenfilosofi ja loogikko. Tämä teos on filosofin kirjajuhlissa kurioositeetti joka saa kuitenkin pohtimaan vastavoiman tarpeellisuutta tieteen harjoittamisessa.

Viime keväänä AGONin hallitus pyysi minua valmistelemaan yhdistyksen rekisteröinti- ja sääntömuutosasiaa. Totesin silloin hallitukselle, että tilintarkastajan tehtävänä lain mukaan on myös toimia ja antaa asiantuntija-apua hallitukselle, jos se sitä pyytää. AGONin piirissä oli virinnyt vaatimus rekisteröidä yhdistys. Näin sovittiin, että johdan po. asioissa tätä projektia. Projektille ei tullut nimeä, koska se oli normaalia järjestötoimintaa.

Sääntömuutos asiasta keskusteltiin mm. 9.6.2006 yhdistyksemme tilaisuudessa. Silloin tuli esille mm. kuinka suurin äänimäärin voisi yksi käyttää äänivaltaa yhdistyksen kokouksissa ja onko yhdistys nk. alueellinen eli piiriyhdistys. Nämä olivat sitten tärkeimmät muutokset vanhoihin sääntöihin. Muutokset esittivät puheenjohtaja Mika Luoma-aho ja sihteeri Katja Arstio.

Tämän jälkeen käytiin hallituksen jäsenten ja minun sekä Sam Krausen välillä useita keskusteluja sähköpostin välityksellä. Sam, kielitieteilijänä, antoi arvokkaan panoksensa sääntömuutoksen oikeakielisyyteen, mm. yhdistyksen vierasperäisiin nimiin. Lisäksi Niilo Nikkonen esitti tärkeän lisäyksen tarkoitukseltaan, ”voittoa tavoittelematon filosofinen sekä aatteellinen yhdistys.”

Olin edellä mainituista muutoksista yhteydessä yhdistysrekisteriviranomaisiin ja sain heiltä aina ystävällistä apua. Hallitus syyskuussa päätti esittää syyskokoukselle yhdistyksen rekisteröimiseksi ja uusista säännöistä. Syyskokous 10.10.2006 päätti yksimielisesti hyväksyä tehdyt esitykset sääntömuutoksineen ja antaa valtuudet hallitukselle hyväksyä rekisteriviranomaisten esittämät lakiin perustuvat muutokset sääntöihin.

Vähää ennen joulua, 22.12.2006, tuli rekisteriviranomaisilta muutosesitys, jonka hallitus hyväksyi 15.1.2007 pitämässään kokouksessa. Tämän jälkeen tuli viimeinen rekisteriviranomaisen ”tekninen” muutosesitys 29.1.2007 koskien varsinaisia jäseniä. Hallitus piti tästä muutoksesta kokouksen sähköpostikokouksena, koska se oli loogisen virheen oikaisu, eikä merkittävästi muuttanut sääntöjä tai sen henkeä. Hallitus hyväksyi rekisteriviranomaisen esityksen.

Edellä oleva on lyhennelty kuvaus prosessista rekisteröidä yhdistys ja muuttaa sen säännöt vastaamaan voimassa olevaa lakia. Lähtökohtana oli se, että vanhoja sääntöjä muutetaan mahdollisimman vähän, koska ne kuvastavat hyvin yhdistystä ja säännöissä tulee ilmetä yhdistyksen tarkoitus. Sehän luotiin jo lokakuussa 2001.

Kokemukseni tästä projektista on erittäin myönteinen, koska AGONin hallitus oli asiaan myönteinen ja halusi mielipiteillään edistää asian edistymiseen. Erityisesti haluan kiittää hallituksen puheenjohtajaa, Mikaa, nopeasta ja myönteisestä reagoimisesta eri käänteissä, ja sihteeräiä Katja Arstiota joutuisasta byrokratiasta mielipiteineen. Kiitokseni ansaitsee myös Niilo Nikkonen esityksillään ja tietysti Sam Krause, joka väsymättömästi antoi hyviä ohjeita oikeakielisyydessä. Samin vaikutuksesta yhdistyksen säännöt saatiin virheettömiksi. Hiljaisena tukenani, mutta merkittävänä, tunsin toisen tilintarkastajan, filosofi Toivo Salosen, tuen. Hän sai kaikista keskusteluistamme tiedon, ja oli ”tarpeellisena takapiruna”, jos hänen ammattitaitoaan olisi tarvittu. Toivo edusti tässä prosessissa filosofian aatteen edustajaa ja itse olin vain kokeneena teknisenä asiantuntijana.

KV-suhteiden ja valtio-opin uusi valintakoe kirja ilmestynyt

Miksi Pluto ei ole planeetta? Johdatuksia politiikan tutkimiseen, toimittaneet Petri Koikkalainen ja Sam Krause. Rovaniemi: P.S.C. Inter 2007, 366 sivua.

Miksi Pluto ei ole planeetta? on monipuolinen johdatus politiikan nykyilmiöihin ja niiden tutkimukseen. Kirja sisältää Lapin yliopiston kansainvälisten suhteiden ja valtio-opin oppiaineiden henkilökunnan sekä perus- ja jatko-opiskelijoiden kirjoittamia artikkeleja. Se on jo viides teos ja neljäs valintakoe kirja politiikan tutkimuksen opiskelijoiden ainejärjestö P.S.C. Interin julkaisusarjassa.

Kirjaa käytetään kansainvälisten suhteiden ja valtio-opin valintakoe kirjana kesästä 2007 alkaen. Opiskelijajärjestön yhdessä laitoksen opettajien kanssa laatima valintakoe kirja on Suomessa ainutlaatuinen perinne.